

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לדורות"

סיפורי החיים שלי ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור זיכרון השואה ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il. אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: ארנה	שם משפחה: לרנר
----------------------	-----------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות דפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים. חובה למלא את השדות המודגשים.

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה	בלועזית	שם נעורים:	Lerner
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה	בלועזית	מין: ☒ ז ☐ נ	תאריך לידה: 5.6.1936
מקום לידה (ישוב, מחוז):	בלועזית	ארץ לידה:	ארמניה
שם פרטי של האב:	שם פרטי ושם נעורים של האם:	הינדה פוקס	
שם פרטי של האישה/הבעל (האם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):		שם נעורים של האישה:	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישוב, מחוז):	בלועזית	ארץ המגורים:	ארמניה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה:	מקצוע לפני המלחמה:	חבר בארגון או בתנועה:	
מקום מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): 36-38 ארמניה כרמל, 38-40 בלגיה אנטוורפן, 40-42 צרפת			
האם היית בגטאות? אילו ומתי?			
האם היית במחנות? אילו ומתי?			
LAVOULT ST ANNE - MONTLUÇON (ALLIER) 1940-42		צרפת	
CHATEAU DE CHADANNE - CREUSE 44-42		צרפת	
TREVIGNIN - (AIX LES BAINS) PUONAY CHATENOD (AIX LES BAINS) SAVOIE		צרפת	
מקום השחרור:	תאריך השחרור:	8.1.1944	
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?	לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)?		
מקומות/מחנות בדרך לארץ ישראל:	שנת העלייה:	1948	
שם האנייה: (אם עלה בדרך הים)		PAN YORK	

אנא ספרי על קורותיך לפני המלחמה
 (ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון):

נא לכתוב בגוף ראשון

ראה בספר מצולם על קורותי כשנן השלשמה ואנייה.

אנא ספרי על קורותיך בזמן המלחמה
 (ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזגרט/תנועות
 נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה; האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלחת;
 בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אוווקאציה למרכז ברית המועצות):

מארג - אוקטובר 1942 - אפריל 1943 CHATEAU DE CHABANNE (CREUSE)
 בית ילדים מנהל ע"י O.S.E. מוטל קולטת לילדים FELIX CHEURIER
 קיבה "מספר אחר" (עולם) - ינואר אפריל 1942 - 30.05.1943
 בנאומה 1943

אפריל 1943 - 30 אוקטובר 1943 - מארגי הנו
 TREVIIGNIN
 סאבויה SAVOIE - (מקלפה הניל) (היה משלח הוציא (האיטלקי)
 באג הוציא עם אגו EVA מושג MOLLARD - אנשים קטי אק
 אנטי גיני (היו קטים גילי). (האנשים הוולקנים ל משלח הוציא)
 - לקהלו עברתי מארגון O.S.E.

בספטמבר 1943 (איילול) נמש עי הסימנים והולדתי למשפחה
 אחרת הנפסי סמך PUYCHATEAU (SAVOIE)
 ספטמבר 1943 - 30 אוקטובר 1944 - 30 ינואר
 על האיילול עי הוציא (האחרית) - למ (המשפחה)
 MAILLARD-MOLLARD

Blank lined area for writing.

אנא ספרי על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ
 (ציני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/עליה):

הנפגעים 1944 - (הגיעו אחת ולקחה אולגו אליה) - (חסון)
 חיי הטבח MAILLAND-MOLLARD - מרס HENRI SOIL
 ה AIR-LES-BAINS. היעלן לריי (MONTLIGNON ALLIER).
 היעלני להיאג הספר - גאלקסו 1948 היעלני ל
 CHATEAU LOMBEAU (היה גאנו איטל ולב-ים
 המסל וועלני ארצה עם גילוי "הולנדים"
 גאמ 1948.12.23 היעלני ארצה עם היעלני ארץ פאן

אנא ספרי על חיך בארץ
 (ציני דרך: לימודים/תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/דורות המשך וכי):

א- יולאי 1949 ספ יוני 1949 היעלני קאנז וולב-ים
 מהלום "אולני" היעלני סקא. יוני 1949 ספ יוני 1952
 היעלני הקנאל גל-וול.
 ב- 1954 היעלני לרביא - זאלי היעלני לטע היעלני
 ארץ גל ארץ
 נשאר ה- 1957 היעלני מלמדה - טע היעלני
 / היעלני לרביא - זאלי היעלני לטע היעלני לטע.

מוסף מיוחד ליום הזיכרון לשואה ולגבורה

המסע הארוך שלי לארץ ישראל

"שמך יהיה 'שושנה'!" אמר המורה בפסקנות ... "אני לא רוצה 'שושנה'!" התמרדתי. המורה: "רצה' זה 'שושנה' ואת לא רוצה? – אז נקרא לך 'ורדה', בסדר?" בת השתיים-עשרה מסכימה לשם החדש ולהתחלה נוספת של חייה – בארץ-ישראל.

נולדתי בברלין (גרמניה), שם גרנו – אבא, אמא, אחותי ואני, עד לאחר ליל הבדולח. אז הצלחתי לברוח לבלגיה, בה שהינו עד לפלישת הגרמנים אליה – ושוב ברחנו, לצרפת. בהגיענו לטולוז, בדרום צרפת – שם היו לנו קרובים – לא מצאנו אותם עוד; על כן נסענו הלאה, לכוון פריז ... אלא שלא רחוק מן הים הפיצו את המסילה – וכל הפליטים הורדו מן הרכבת והנבלו לשדה תעופה נטוש, בו היה האנגר גדול. הכניסו את כולנו לשם. שהינו במקום הזה, הפתוח לפגעי מזג האוויר הקשה וככל שהתקדם החורף – גדל סבלנו מהקור ... ואז הגיעו הנזירות מן המנזר הקרוב. – "מי שרוצה לבוא למנזר, מוזמן!" – כך אמרו. אבא התנגד אבל אמא לקחה אותי ואת אחותי הגדולה ועברנו למנזר. כעבור זמן מה הופיע שם גם אבא.

במנזר נקלטנו היטב: אבא היה חייט ותפר לנזירות מעילים; אמא עבדה במטבח, ועבורנו, הילדים, נפתחה כיתת פליטים. אני, בת ארבע, סווגתי לכיתה א'. היה נפלא ללמוד ואנחנו – אחותי ואני – הצטיינו בלימודים.

יום אחד אבא יצא לביקור בעיר הסמוכה ולרוע גורלו נעצר. משום מה, למרות זיהויו, הניחו לו ללכת; למחרת הגיעו למנזר ולקחו אותו. ... בידעו מה צפוי לו, ביקש אבא: "אני רוצה להיפרד מן הילדות! הן בשיעור, חכו להפסקה!" התחנן ... אני עדיין רואה אותו, מחכה לנו כשהוא עומד בין שני השוטרים ... "אני נוסע ואחזור" – אמר לנו, "שמעו בקול אמא!" ובדברו הוריד את שעונו ונתן

אותו לאמא, ולכל אחת מאתנו נתן קוביית שוקולד, והלך.

הוא נלקח למחנה של עובדים זרים וכל הקבוצה שלו נמסרה על ידי המשטרה הצרפתית לגרמנים. באוגוסט 1942 הם נשלחו לאושוויץ.

חינו ה"שלושים" נסתיימו; הנזירות באו לאמא: "את מבינה בודאי שכתבתכם יזועה עכשיו לגרמנים וזה סיכון גדול!" הן קישרו אותה עם ארגון להצלת ילדים יהודים, במרכז צרפת. שם שהו ילדים שאמורים היו להגיע לארצות הברית. לאמא היה שם אח, שאמור היה לקבל אותנו. אנחנו היינו מתוכננים לצאת במשלוח השלישי, אך משלוח זה לא יצא: הגרמנים כבר היו בכל צרפת.

אמא מסרה אותנו לבית יהודי, מעין מקלט זמני לילדים בסיכון. היא עצמה נשארה בעיר סמוכה למנזר. בפרידה ראיתי את גבה המתרחק של אמא – והיא לא הסבה ראשה.

הגעתי לבית שהיו בו 150 ילדים. ילדה קטנה, בת שש, מפוחדת ושבורה מן הפרידה. התגעגעתי לאמא ולאבא – וגם לכנסייה. הבית כן היה "בית יהודי" ושקדו ללמד אותנו עברית, שירים "עבריים" בתרגום לצרפתית. אי אפשר היה ללכת לבית הספר הנוצרי שבכפר, דבר שכל כך רציתי ...

דצמבר 1942. קור כלבים, אני עם פצעי קור ("שבי על המדרגות כשיש שמש!" הייתה התרופה). חג החנוכה / Christmas התקרב. חליתי במחלת ילדים מדבקת ושמו אותי בבידוד, בעליית הגג במיטה מכוסה בשמיכה אחת – לבדי, רעבה ... לפתע שמעתי נגינה ושירה נפלאה. משהו על "יהודה המכבי". המוסיקה ריגשה אותי מאוד והיא זכורה לי עד היום. ב"בית" התכוננו לחנוכה ואני התכוננתי לחג המולד הנוצרי.

שהינו בבית הזה כחצי שנה. אז כבר הייתה הסכנה לילדים גדולה מאוד והוחלט לפזר אותנו למשפחות נוצריות, בתשלום. אחותי ואני הגענו למשפחה כזאת בהרי האלפים, על גבול איטליה. המשפחה הייתה ענייה מרודה, האב חולה שחפת. נהגו בנו בנוקשות – אך פחדנו לספר, כשבאו

לבקר אותנו מטעם הארגון (אחת לחודש). היתרון היחיד והחשוב היה "הנצרות", שהייתה הביטוח והבטחון שלנו.

בספטמבר 1943 נכבש המקום על ידי הגרמנים ואותנו העבירו בעוד מועד למשפחה אחרת בכפר סמוך. לזוג שאליו הגענו קראנו "סבא" ו"סבתא" – והם הגנו עלינו בחירוף נפש, אהבו אותנו מאוד ואנחנו אהבנו אותם. הלכנו לבית הספר שבכפר, לשם חזרתי בשמחה. ידעתי שאני יהודיה, אבל חייבים היינו "לשכוח הכל": הורים, מקומות, ארועים ... הלכתי ללימודי דת נוצריים, ומכיוון שהיה לי תמיד דחף להצטיין – אכן הצטיינתי בלימודים.

נשארנו שם שנה – ועוד חודשיים לאחר השחרור על ידי בנות הברית – כי חכים שההורים יבואו לקחת אותנו. הורינו לא שבו ... אז העבירו אותנו לרב שניהל מעין מוסד לילדים כמונו. היינו עשרים ילדים וגרנו בוילה. הכוונה הייתה להעביר אותנו מהר ככל הניתן ל"פלשתינה". התמרדנו נגד התפילות בעברית, לימודי עברית וכו' – "אנחנו ילדות נוצריות!" הודענו ...

הגויים שאצלם שהינו קודם באו לבקר – אך לא נתנו להם להיכנס ... בכיתי וצעקתי אליהם: "קחו אותי הביתה!" "סבא" ו"סבתא" בכו גם הם.

ואז חזרה אמא. היא עבדה כעוזרת בית בכפר בתקופה הקשה. כעת לא יכולתי לדבר איתה, היא נראתה לי אדם זר. צעקתי: "אני לא מכירה אותך!" ... לפתע ראיתי על ידה את השעון של אבא – אמא חזרה. היה קושי גדול בתקשורת בינינו מכיוון ששמענו רק צרפתית והתנהגנו כילדות נוצריות.

גרנו עם אמא משך ארבע שנים בצרפת, עד שהגענו ארצה. עלינו בשנת 1948 – ואז הפרידו בינינו: אמא נשארה בבית עולים, אחותי נשלחה לקיבוץ ואני למוסד "אונים" שבכפר סבא, עד יוני 1949 שאז נשלחתי לקיבוץ תל יוסף.

המורה הנפלא שקיבל אותי בתל יוסף הודיע לי: "מה זה שמך 'רזקה' – שמך יהיה 'שושנה'! לא רוצה? – אז ורדה". ורדה הגיעה הביתה.

